
Godt oppslagsverk med kliniske begrensninger

ANMELDELSER

LARS-PETTER GRANAN

Spesialist i fysikalsk medisin og rehabilitering, Avdeling for smertebehandling
Oslo universitetssykehus

Niels Gunnar Juel, Hans Petter Faugli, Tom Clement Ludvigsen

Klinisk undersøkelse av bevegelsesapparatet

2. utg. 290 s, ill. Bergen: Fagbokforlaget, 2018. Pris NOK 449

ISBN 978-82-450-2475-3

Helsepersonell som i det daglige diagnostiserer og behandler muskel- og skjelettplager har nå fått en oppdatert utgave av den norskspråklige basisboken for klinisk undersøkelse av bevegelsesapparatet.

Gjennom 11 kapitler dekkes de ulike kroppsregioner, nevrologisk undersøkelse og funksjonstester. Oppbygningen er strukturert, med en innledende kasuistikk, etterfulgt av de ulike delene av en klinisk undersøkelse (inspeksjon, leddbevegelighet, isometriske krafttester og spesialtester), svar på kasuistikken og en god referanseliste. De fleste testene har en beskrivelse av utførelse, tolkning og kommentarer. Bildematerialet er rikt, men alle relevante undersøkelser finnes også filmet og kommentert (fritt tilgjengelig) på <https://kliniskundersokelse.portfolio.no>.

For systematisk fremstilling av klinisk undersøkelse av bevegelsesapparatet er nok denne boken det beste og mest omfattende vi har på norsk. Likevel er det mangler og feil som bør påpekes. Siden fokuset er de isolerte biomekaniske forholdene ved bevegelsesapparatet, burde musklers utspring, feste, funksjon og innervasjon beskrives slik at man har et bedre totalbilde og slipper å lete i annen litteratur.

Jeg savner også en omtale av typiske plager for gitte alderssegmenter, noe som er viktig for valg av tester. Dette avdekker to andre svakheter ved boken: For det første er det kun listet opp hvilke tester som finnes (dog basert på et godt faglig utvalg). Her burde man kanskje ha skilt mellom et standardbatteri av tester og anbefalte supplerende tester. For det andre er faren for feildiagnostikk høy når man utfører tester det ikke er indikasjon for (les: lav prevalens), uavhengig av testens høye sensitivitet og spesifisitet.

Beskrivelsen av sensibilitetsundersøkelsen inneholder en del faktiske feil (f.eks. undersøkelse av smerte og nevropatisk smerte) og burde vært eksternt kontrollert for å unngå feildiagnostikk.

Alt i alt er dette et godt oppslagsverk for å få en oversikt over eller påminnelse om hvordan ulike kliniske undersøkelser av bevegelsesapparatet bør utføres. Men som en klinisk veileder i hvilke tester du skal velge, hvorfor du skal velge dem og hvordan du skal tolke dem, kommer boken dessverre til kort.

Publisert: 11. mars 2019. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.18.0983
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 29. mars 2026.